
Калієвський Костянтин Васильович 

викладач кафедри хореографії Факультету музичного мистецтва і хореографії
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

аспірант кафедри режисури та хореографії факультету культури і мистецтв
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

Синсок Віра Андріївна 

заслужена артистка України,
доцент кафедри хореографії Факультет музичного мистецтва і хореографії
Київський університет імені Бориса Грінченка, Україна

Науковий керівник: Берест Роман Ярославович 

доктор історичних наук,
професор кафедри режисури та хореографії факультету культури і мистецтв
Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна

УКРАЇНСЬКЕ ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО – КАНОНІЧНА ПАРАДИГМА НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОБУТНОСТІ

Українська національна культура є носієм аксіологічних вимірів всієї нації, що транслює в сучасне середовище культурно-історичну самобутність та унікальність народу.

Популяризація українського танцю стає невід'ємною складовою у вихованні молодого покоління. Прищеплення національної системи цінностей здобувачам освіти формують парадигми культурного роду.

Проблема, що з'явилася на пострадянському просторі стосовно знецінення національного танцю відхилила вектор навчального процесу від національної культури. Змінити ситуацію та прибрати наслідки ідеологічної окупації національного мистецтва допоможуть новітні програми навчального процесу з обов'язковим викладанням українського танцю в закладах середньої загальної освіти.

Найбільшим надбанням кожного народу є духовна культура, яка зберігається в аксіологічних парадигмах національної спадщини. Вона збагачує свій народ високогуманними цінностями, утверджує культурно-історичну самобутність та унікальну ідентичність нації.

Український народний танець має свої оригінальні, чіткі та стійкі ознаки, що історично склалися, а також своє глибоке національне коріння. Давня культура вражає уяву нашого сучасника високим рівнем естетичної свідомості, багатством і різноманітністю художніх форм, глибиною осягнення морально-естетичного ідеалу [6].

Твори народної танцювальної спадщини за своїм внутрішнім характером є реалістичними, і в цій правдивості полягає їх виховна сила [2]. Поки не відпрацьована методична робота на першій ланці навчального процесу профільної освіти, ми не зможемо мати потужний результат у закладах вищої освіти.

Гарним прикладом можна вважати потужний рух популяризації української хореографії Василем Авраменком, який відродив прадавні коломийки, аркани, гуцулки, верховинки. Педагог своїм мистецьким доробком назавжди зберіг національну спадщину закарпатського краю, визнаючи його «добрими ліками проти чужинецьких хвороб, бо він виховує молодь» [1].

Танець є найдавнішою формою художнього самовираження людства. Йому властива здатність людини через рухи висловлювати свої почуття, і водночас танець – це засіб спілкування людини з оточуючим світом, де панує ритм як символ Вічності [5]. Український танець завжди був і залишається гордістю нашого народу.

Нове прочитання архаїстично-традиційних поглядів на збереження народного танцю, формування новітнього етносвітогляду сприйняття фольклорного танцю країн світу, кожного національного осередку, етнічної групи в мистецькому просторі сучасності. Як результат розвиненості відео- теле- фіксації, мережі Інтернет технологіям розширюються можливості фіксації фольклорного танцю, його популяризації та донесення до глядачів всього світу [4].

Підвищення уваги науковців до питань народної творчості та розвитку української національної культури на сьогодні характеризується пропагандою та розвитком всіх видів мистецтва, які є одним із основних духовних надбань нашого народу [3].

Удосконалення роботи зі студентською молоддю з питань відродження національної культури, звичаїв, обрядів, традицій народу, провадження ґрунтовної роботи, яка спрямована на формування гармонійного розвитку особистості з високими духовними, моральними якостями. Художньо-естетичним смаком, ствердження принципів загально-людської моралі, культурно-національних, духовних, історичних цінностей стануть аксіологічною парадигмою здобувача вищої освіти.

Цінність українського танцю полягає в закарбованому канонічному досвіді народного мистецтва, яке є життєдайним коренем національної ідентичності та самобутності. Він є основою для створення різноманітних хореографічних творів, оскільки зберігає загальнокультурні, аксіологічні цінності, виконуючи трансляючу місію фольклорних танцювальних традицій в сучасний простір.

Популяризація української хореографічної культури є одним з головних засобів духовного відродження нації та збереження культурних традицій, що є фундаментальним фактором національного самоствердження.

Список використаних джерел:

1. Авраменко В. Українські національні танки, музика і стрій. Вінніпег, 1947.
2. Кархут Ю., Кузик О. Народне хореографічне мистецтво як засіб пізнання та збереження традицій народу, патріотичного виховання молодого покоління. Одеса : Науковий журнал «Молодий вчений», Культурологія, №11 (87), Листопад 2020. – С. 344-350 <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2020-11-87-74>
3. Квецко А. Синтез народного українського танцю з сучасним напрямом хореографічного мистецтва. *Молодий вчений*, 2021. 1 (89), 106-109. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-1-89-23>
4. Плахотнюк О. Етносвітогляд фольклорного танцю в мистецькому просторі сучасності. *Актуальні питання гуманітарних наук : Міжвузівський зб. наук. праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Гельваніка, 2021. Вип. 35. Т. 5. С. 4–8. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-5-1>
5. Фриз П. Українські хореографічні студії як відображення соціокультурного досвіду. Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал, 2018. Вип. 8 (163). С. 71 – 75. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2018.141874>
6. Чжан Сяо. Народний танець як основа формування професійної майстерності майбутніх хореографів. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І.Франка*. Дрогобич, 2021 Вип. 35, Т. 6. С. 14-18. http://www.apfn-journal.in.ua/archive/35_2021/part_6/4.pdf